

WAT LEREN STUDENTEN IN EEN INTERPROFESSIONEEL LEERTEAM?

EN WAT KAN DE OPLEIDING LEREN VAN DEZE ERVARINGEN?

Leren interprofessioneel samenwerken begint in de opleidingen. Om het interprofessioneel samenwerken in de praktijk te oefenen zijn er in het Innovatiecluster Kind en Educatie interprofessionele leerteams ingericht. Studenten van verschillende mbo- en hbo-opleidingen leren tijdens een stage in deze leerteams samen te werken in het domein kind en educatie. Wat doen deze studenten in de leerteams en wat leert hun ervaring ons over interprofessioneel samenwerken? We lopen mee met twee leerteams (leerteam Palet Deventer en leerteam SBO de Brug Zwolle) en schetsen een beeld.

Leerteam Palet Deventer

De studenten uit het leerteam van basisschool het Palet in Deventer vergaderen wekelijks met elkaar. Dit doen ze aan de hand van een scrumbord. In verband met corona gebeurt dit helaas online. Tijdens de kennismaking valt op dat het een zeer divers interprofessioneel leerteam is: een tweede en een derdejaars pedagogisch medewerker, een derdejaars onderwijsassistent, een tweedejaars pabostudent, een tweedejaarsstudent sociaal werk en een derdejaarsstudent sport en bewegen. Ook de begeleiding is interprofessioneel: het leerteam wordt begeleid door twee praktijkbegeleiders uit onderwijs en welzijn en een leerteambegeleider van Landstede MBO.

Ruzie in de pauze

Kas, derdejaars onderwijsassistent en voorzitter van de vergadering opent de vergadering. Hij legt het vraagstuk uit waar ze aan werken: 'We willen het plezier op het schoolplein verbeteren. We zagen dat er veel ruzies zijn op het schoolplein. Als de kinderen daarna de klas in komen zijn leraren nog heel lang bezig met recht zetten wat er in de pauze is gebeurd.'

Munten in de pauze

De studenten hebben samen een beloningssysteem ontworpen om dit probleem aan te pakken. Kinderen kunnen in de pauzes munten verdienen. De studenten willen een bord ophangen waar de verdiende munten op te zien zijn. Elke week komt er een winnaar uit die de week erop een beloning krijgt. Op deze manier hopen de studenten positief gedrag te stimuleren en dus het plezier op het schoolplein voor de kinderen te vergroten. De ruzies zijn er bij de jonge kinderen op de kinderopvang minder, maar hier komt de interprofessionele houding van Kimberly goed van pas: zij doet een opleiding tot pedagogisch medewerker en ziet wel kansen het muntensysteem in te zetten bij het wisselen van

fietsen. De peuters moeten leren samenwerken door de fietsen te delen in de pauze. Als de wisseling goed verloopt kunnen zij ook een munt verdienen. De studenten betrekken ook de andere leraren bij hun plannen. In deze vergadering bereiden ze een presentatie voor die ze in het teamoverleg van het Palet zullen geven.

Waarde interprofessioneel samenwerken

Margreth, leerteambegeleider vanuit Landstede, geeft aan dat de studenten het knelpunt samen gevonden hebben en gezamenlijk hebben gezocht naar een oplossing. Hierbij heeft iedereen een eigen inbreng gehad. Zowel vanuit inhoudelijke kennis als persoonlijke kwaliteiten en rollen. Alle studenten zien andere dingen. Zo vertelt Kas: 'Iedereen ziet de kinderen op een ander moment. Romany (tweedejaars sociaal werk) ziet de kinderen bijvoorbeeld tijdens alle pauzes. Ik ben er maar één keer in de week; ik zie ze in de klas. We leren allemaal net iets anders op de opleiding. Hoe meer je samen weet, hoe meer je kunt betekenen voor het kind.'

Ook Romany geeft aan dat ze het prettig vindt om in een interprofessioneel leerteam te werken: 'Ik vind het werken in een leerteam heel fijn, omdat ik zelf weinig op het Palet ben. Ik heb niet zo'n hele grote rol hier. Maar omdat je in een leerteam zit en toch elke week een uurtje samen zit, leer je de stagiaires op de school wel beter kennen. Zo bouw je toch met alle stagiaires een goede band op. Het leerteam heeft toegevoegde waarde, omdat je van verschillende opleidingen komt; je vult elkaar goed aan.'

Trots

Of interprofessioneel samenwerken ook nadelen heeft? Daar moesten de studenten even over nadenken: "We hebben allemaal andere agenda's en stagedagen, het plannen is daarom soms wat moeilijk, maar iedereen neemt wel zijn verantwoordelijkheid. We zijn ook best verschillend van elkaar, maar iedereen neemt andere taken op zich. We vinden het dus alsnog heel goed verlopen.' De leerteambegeleiders gaven aan dat het wel belangrijk is dat zij zelf het project rondom leerteams goed begrijpen. Dat was in het begin soms onduidelijk, maar 'nu weten we zelf veel beter wat we doen', aldus Margreth. Door samen te praten over wat zij belangrijk vonden, is dit steeds meer helder geworden. Daarbij is het belangrijk dat er een duidelijk vraagstuk ligt. "Dit jaar gaat het al veel beter dan het jaar daarvoor,' zegt Margreth. 'De studenten doen nu het meeste werk en ik ben ontzettend trots op deze groep.'

Leerteam SBO de Brug Zwolle

In het leerteam van basisschool de Brug zitten studenten van de mbo-opleidingen Onderwijsassistent en Sport en bewegen en de hbo-opleidingen Pedagogisch Professional Kind en Educatie en Leraar Basisonderwijs. Het leerteam wordt begeleid door praktijkbegeleider Linda, leraar en stagecoördinator bij SBO de Brug en Marjolein, docent Onderwijs en Opvoeding bij mbo Menso Alting. Na een moeizame start in verband met de coronamaatregelen, komt het leerteam sinds maart 2021 steeds beter van de grond.

Leren door te doen

Op SBO de Brug willen ze graag meer aansluiten bij leerlingen die leren door te doen. Daarom hebben ze ervoor gekozen om het leerteam een praktijkmiddag/praktijkklas te laten ontwikkelen voor de midden- en/of bovenbouw. Hier kunnen leerlingen bijvoorbeeld leren koken (in de nieuwe keuken) of houtbewerken, maar net waar hun interesse ligt. Dit schooljaar draaien ze een kleinschalige pilot: aan drie groepen wordt een aantal praktijklessen gegeven.

Waarde interprofessioneel samenwerken

Linda vertelt: 'Op de Brug werken we als team al interprofessioneel, zo hebben wij onder andere verschillende onderwijsassistenten, leraarondersteuners, maar ook een lees- en dyslexiespecialist, fysiotherapeut, vakleraren bewegingsonderwijs vanuit Sportservice Zwolle, orthopedagogen, jeugdhulpverlener en nog meer medewerkers binnen het team. Zelf ervaar ik dit als zeer waardevol. Wanneer ik bijvoorbeeld een vraag heb over spelling of lezen dan kan ik dit aan mijn collega van een andere groep vragen, maar vaak overleg ik dan ook even met onze leesspecialist. Dit geldt ook voor andere gebieden. Dit zorgt ervoor dat je vanuit verschillende invalshoeken naar de ontwikkeling van de leerlingen kijkt. Mooi dat studenten dit nu al tijdens hun opleiding kunnen leren en ervaren.'

Rose, student onderwijsassistent bij Landstede MBO, geeft aan dat je in een leerteam met veel verschillende mensen samenwerkt en vanuit verschillende standpunten naar de opdracht kijkt: 'Hiervan leer je veel en je komt samen tot een beter resultaat.'

Mirjam, pabostudent bij Hogeschool Viaa, zegt, dat het fijn is om samen met studenten van andere opleidingen aan een opdracht te werken die er echt toe doet: 'Je leert veel van elkaar, omdat iedereen

vanuit een andere visie, kennis en inzicht naar een opdracht kijkt. Dit geeft nieuwe inzichten en als je die bundelt, kun je nog meer betekenen voor een school.' Voor Mirjam is dit vast een mooie voorbereiding, want volgend jaar gaat ze de minor interprofessioneel werken in het jeugddomein volgen.

Aanpak

Mirjam en Rose geven aan hoe het leerteam met de opdracht bezig is: ze onderzoeken, in overleg met leraren, welke mogelijkheden er zijn om de praktijkmiddagen tot een succes te maken. Om aan te sluiten bij de wensen en behoeften van de leerlingen voeren ze één-op-één gesprekjes, met de vraag wat het kind interessant vindt en graag wil leren. De ideeën worden geïnventariseerd en gecombineerd, zodat zoveel mogelijk kinderen op een praktijkmiddag kunnen doen wat ze graag willen.

Lastig

Linda en Marjolein geven aan dat het zoeken was hoe je een leerteam opstart, wat je als eerste gaat doen en hoe je de dingen oppakt. Alleen al uitzoeken welke contactmomenten haalbaar zijn, was een hele puzzel. Rose geeft aan dat het lastig was dat de studenten door de coronamaatregelen niet naar stage konden; het leerteam kon daardoor ook niet echt van start gaan. Mirjam geeft aan dat door de verschillende stagedagen, de grootte van de school en het feit dat ieder in z'n eigen lokaal luncht, in verband met corona-maatregelen, de communicatie lastiger verloopt. 'Omdat je elkaar niet vaak ziet, leef je sneller langs elkaar heen.' Het was een zoektocht, maar nu studenten elkaar gevonden hebben, kunnen ze met vragen bij elkaar terecht.

EN NU VERDER

Nu alles duidelijker is en de opdracht kleiner is gemaakt, is iedereen echt aan het werk geslagen. Het leerteam werkt met een app-groep, waardoor er sneller contact gelegd kan worden. Het loopt nu en dit geeft nieuwe energie.

Linda geeft aan: 'Al met al begint het steeds duidelijker te worden wat het interprofessionele leerteam inhoudt, wat zo'n leerteam kan doen en dat maakt mij enthousiast. Ik hoop dat we over een (aantal) jaar de praktijklessen als vast onderdeel/vak op de Brug hebben staan en dat we daarmee nog meer tegemoetkomen aan wat de leerlingen nodig hebben.'

CONCLUSIE

Het meelopen met twee leerteams leert ons dat het belangrijk is helder te hebben aan welk vraagstuk gezamenlijk gewerkt kan worden. Ook is het van belang elkaar eerst goed te leren kennen om vervolgens elkaars kwaliteiten ten volle te kunnen benutten. Wanneer dit gedaan wordt, is interprofessioneel samenwerken erg leerzaam en daarmee ervaren studenten in de opleiding al de toegevoegde waarde van een interprofessioneel leerteam.

OVER DE AUTEURS

Dineke van der Struik werkt als docent en VVE-trainer bij de opleiding onderwijs en opvoeding op mbo Menso Alting Zwolle. Ze is vanuit het kenniscentrum van het innovatiecluster Kind en Educatie betrokken bij kennisdeling over/onderzoek naar interprofessioneel samenwerken.

Anne Dreke Deddens is docent Social Work en onderzoeker bij het Centrum voor Samenlevingsvraagstukken van Hogeschool Viaa. Ze is vanuit het kenniscentrum van het Innovatiecluster Kind en Educatie betrokken bij kennisdeling over/onderzoek naar interprofessioneel samenwerken.